

Chain of covers. Estudi comparatiu d'una saga de novel·les de fantasia urbana i proposta de disseny de la coberta de l'última entrega

Presentació

Des de petita m'ha agradat llegir, no obstant sempre m'han interessat alguns temes més que d'altres. Fa uns anys vaig descobrir la saga de llibres *Shadowhunters*, de Cassandra Clare, i em va obrir un món nou. A part, penso que a les escoles i altres llocs d'ensenyament no es dona el suficient reconeixement a gèneres de lectura no tan convencionals, com ara la fantasia, tema principal d'aquestes novel·les. És per això que l'objectiu d'aquest treball de recerca és fer l'estudi d'aquestes obres de fantasia urbana, per, després, poder dissenyar la coberta de l'últim llibre anunciat per l'autora però que encara no ha estat publicat. Tot això, aconseguint que s'adeqüi tant com sigui possible a unes característiques que, com s'anirà veient al llarg del treball, són rellevants en aquest tema.

Metodologia

Per tal d'assolir els objectius, ha calgut seguir una metodologia de treball. Primer de tot, s'han aclarit els conceptes de disseny gràfic i editorial, bàsics per tal de començar el treball. S'ha seguit amb la teoria dels codis visuals que després s'ha hagut d'emprar a l'hora de fer les anàlisis de les cobertes. Una vegada això ha estat enllestit, s'han acabat els apartats relacionats amb la novel·la en general (què és, normativa...), de la

saga i de l'autora, elements essencials en aquesta recerca. Tot seguit, s'han començat a fer les anàlisis comentades anteriorment i paral·lelament s'ha anat treballant amb enquestes a possibles lectors i entrevistes a dissenyadors i a una escriptora. Amb tota la informació obtinguda i analitzada a partir d'aquestes tres fonts, s'ha pogut començar a fer esbossos i a dissenyar la coberta. Finalment, s'ha fet la valoració i justificació del resultat. Cal comentar, però, que la falta de domini de les TIC, sobretot de l'Adobe Photoshop i les més utilitzades en el món editorial, han dificultat una mica aquesta darrera part de treball, ja que s'ha hagut d'aprendre a utilitzar-les.

Cos del treball

Abans de començar amb la part pràctica del treball, s'ha hagut d'extreure informació d'altres llocs, per així poder entendre millor l'àmbit en el qual s'està treballant. Per tant, aquest treball de recerca es divideix en dues grans parts; la primera part, teòrica, i la segona, la pràctica, on es duu a terme l'objectiu del treball. És per això que s'ha començat investigant sobre el concepte de disseny en si, sobre el disseny gràfic i concretament també en el disseny editorial. Per tant, s'han conegut els dos conceptes i també gran part de la seva història, per poder estar en context també pel que fa als àmbits de disseny. Seguidament s'ha treballat en els codis visuals. S'ha après sobre la utilitat del color, les seves propietats i sobretot sobre els seus valors comunicatius. També s'ha après sobre la forma i totes les seves possibles percepcions, i la composició, la manera de col·locar els elements sobre un fons. De la mateixa manera, s'ha treballat amb la tipografia, amb els plans, amb l'enquadernació i amb les dimensions dels llibres i les novel·les. Després, el treball s'ha centrat en el concepte, la història i els gèneres de la novel·la i, finalment, s'ha aprofundit en la saga de llibres amb què es treballa. S'ha conegut amb més detall l'autora, la sèrie de llibres i el context històric i geogràfic de la saga, a part de conèixer les lleis i normatives a l'hora de publicar un llibre: els drets d'autor.

Seguidament, s'ha començat la part pràctica, el projecte. Aquesta és una part del treball on s'han recopilat moltes dades, ja que s'han fet unes fitxes d'anàlisi de totes les cobertes de la saga, s'ha investigat més a fons l'obra no editada i s'ha fet una comparativa de totes les portades, tot això per saber quins elements han d'aparèixer a la nova coberta i quins no. A part d'això, també s'ha realitzat una enquesta als lectors i una entrevista a dissenyadors i a una escriptora, per saber tant l'opinió del públic com la dels experts a l'hora de dissenyar la coberta. Finalment, s'ha dut a terme el disseny i s'ha justificat.

Conclusions

Després d'analitzar totes les cobertes s'ha pogut arribar a unes conclusions. A totes les portades hi apareix un dels personatges principals, ja que normalment n'hi sol

haver tres que tenen més protagonisme que els altres. Els plans, en canvi, varien, però de totes maneres es mantenen fidels a la saga (tots els llibres de cada saga tenen en comú el tipus de pla). Un altre aspecte a destacar és que els colors tampoc coincideixen gaire, excepte en les dues sagues del mig, on apareix el blau per a l'aigua i el gris-marronós característic de la ciutat de Londres. Totes les cobertes desprenen una aura de fantasia, però que es va enfosquint a mesura que avancen les entregues.

Les enquestes realitzades, per altra banda, han servit per saber l'opinió del públic respecte al disseny de les cobertes, ja que han servit per fer momentàniament de *target* del llibre (producte). S'ha pogut veure que la gent es fixa molt en el disseny de la coberta del llibre a l'hora de comprar-lo, cosa que també s'ha comentat en les entrevistes. També s'ha pogut veure que creuen que els colors més adients en llibres de fantasia són els liles i blaus més aviat foscos i pel que fa a les famílies tipogràfiques, les artístiques han estat de les més votades. Quant al tipus d'enquadernació, la gent prefereix la cartoné, cosa que s'escau amb el llibre del qual s'ha dissenyat la coberta. Els entrevistats també han aportat informació molt valuosa; no es poden agafar ni descartar idees pel simple fet que agradin, sinó que hi ha d'haver arguments i una justificació al darrere. Com s'ha vist abans amb les enquestes, els dissenyadors i l'escriptora entrevistats diuen, també, que la coberta és l'element més important a l'hora de cridar l'atenció del lector, ja que n'és la carta de presentació, cosa que dona explicació a les respostes prèviament comentades a les enquestes (en referència al fet que un dels primers elements en què es fixen a l'hora de comprar un llibre és la coberta). Com s'ha vist en les entrevistes, el disseny, per tant, no pot estar condicionat per si «agrada» o «no agrada». De fet, ha d'estar condicionat pel màxim d'informació que s'hagi pogut obtenir de la novel·la, ja sigui de la seva escriptora, de l'editorial, etc. I a partir d'aquí s'han de mirar quines respostes s'hi adequen més.

Des del principi, a l'hora de dissenyar la coberta del llibre s'ha tingut clar que aquest s'havia de titular *Chain of Thorns*, que hi apareixeria James Herondale i que hi havia de sortir una representació de les seves habilitats. Finalment, s'ha posat en pràctica. La tipografia escollida ha estat una barreja entre serif i artística, de manera que queda alineada al centre. Per a la composició s'han utilitzat tant línies corbes com rectes, de manera que no quedés rígida, sinó que també aportés moviment, i s'hi han afegit unes ales de dimoni per representar l'habilitat de James (igual que a les dues cobertes anteriors), que també queden reflectides al riu de la coberta. S'ha utilitzat com a color dominant el taronja, com en algun llibre anterior a aquest. S'ha escollit aquest color, entre d'altres (gris de Londres), seguint la pauta d'emprar colors secundaris, present en gairebé tots els llibres de les sagues, i perquè és un color molt visible. És per aquesta i altres raons que la portada desprèn una aura de fantasia i de foscor a la vegada. Per tant, finalment s'ha pogut assolir l'objectiu d'aquesta recerca: l'estudi comparatiu

de la saga de novel·les de fantasia urbana i la proposta de disseny de la coberta de l'última entrega, ja que al final s'ha pogut dissenyar la coberta, la contracoberta i el lloc de la futura novel·la de Cassandra Clare, *Chain of Thorns*.

Bibliografia web

- *La forma* |. (s. f.). La Nube Artística. <http://www.lanubeartistica.es/Diseno/DI2_U1_T2_Contenidos_v04/21_la_forma.html> - *La percepción de la forma* |. (s. f.). La Nube Artística. <http://www.lanubeartistica.es/dibujo_artistico_1/DA1_U1_T2/31_la_percepcin_de_la_forma.html> - Agora, T. (2020, 27 julio). *Historia de la novela - Inventor - Origen - Evolución*. Traducciones Agora. <<https://agorafs.com/historia-de-la-novela/>> - Alberto Rama. (2016, 16 febrero). *Historia del diseño gráfico*. YouTube. <<https://www.youtube.com/watch?v=PACU4XwYGzc>> - *Códigos Visuales*. (s. f.). CodigosVisuales. <<http://karensolar.blogspot.com/2011/04/codigos-visuales.html>> - Colaboradores de Wikipedia. (2020a, noviembre 20). *Diseño editorial*. Wikipedia, la enciclopedia libre. <https://es.wikipedia.org/wiki/Dise%C3%B1o_editorial> - Colaboradores de Wikipedia. (2020d, diciembre 1). *Lenguaje visual*. Wikipedia, la enciclopedia libre. <https://es.wikipedia.org/wiki/Lenguaje_visual> - Colaboradores de Wikipedia. (2020e, diciembre 1). *Tipografía*. Wikipedia, la enciclopedia libre. <https://es.wikipedia.org/wiki/Tipograf%C3%ADa#Elementos_tipogr%C3%A1ficos> - *Diseño gráfico*. (s. f.). UOC. <http://cv.uoc.edu/annotation/16e81d2c647219631f70740d8840135e/644536/PID_00236902/PID_00236902.html#w31aab9b5b7> - E. (2020a, octubre 26). *Tipos de diseño gráfico*. Einatec Consulting. <<https://einatec.com/tipos-de-diseno-grafico/>> - EcuRed. (s. f.-a). *Encuadernación - EcuRed*. <https://www.ecured.cu/Encuadernaci%C3%B3n#Encuadernaciones_actuales> - Eguaras, M. (2020b, febrero 25). *Tamaños de papel para la composición de libros*. Mariana Eguaras - Consultoría editorial. <<https://marianaeguaras.com/tamanos-de-papel-la-composicion-libros/>> - *El color, l'essència de les marques. Quin és el teu color?* (2020, 22 abril). Agència de comunicació, publicitat i disseny gràfic. <<http://www.marlonbranding.net/el-color-lessnessencia-de-les-marques/>> - *El color. Teoría y práctica*. (2016). FotoNostra. <<https://www.fotonostra.com/grafico/elcolor.htm>> - *Elementos visuales: forma, medida, color, textura*. (2019, 22 septiembre). Eniun. <https://www.eniun.com/elementos-visuales-forma-medida-color-textura/#41_La_forma> - *Elementosdelacomposicióvisual - profeallanarias*. (s. f.). Apuntes de Diseño Publicitario. <<https://sites.google.com/site/profeallanarias/elementosdelacomposici%C3%B3nvisual>> - F. (2015, 24 octubre). *Cómo enviar la portada del libro a la imprenta digital*. Fabian Vázquez. <<https://fabianvazquez.es/enviar-portada-del-libro-imprenta-digital/>> - J. (2013, 16 abril). *Presentación teoría de la composición*. SlideShare. <<https://es.slideshare.net/jepamimo1974/presentacion-teoria-de-la-composicion>> - J. (2016, 1 septiembre). *El lenguaje visual y elementos*. SlideShare. <<https://www.slideshare.net/jalidf/el-lenguaje-vi>

sual-y-elementos-65593687> - L. (2009, 12 febrero). *Percepción Visual - La Psicología de la Forma | El Cedazo*. El Cedazo. <<https://eltamiz.com/elcedazo/2009/02/12/percepcion-visual-%E2%80%93-la-psicologia-de-la-forma/>> - *Laforma*. (s. f.). Flickr. <<https://www.flickr.com/photos/69311689@N05/6961415725/in/photostream/>> - *Las características de la Bauhaus*. (s. f.). Catawiki. <<https://www.catawiki.es/stories/5263-las-caracteristicas-de-la-bauhaus>> - Maria, F. S. (2020, 15 junio). *Tipografía: Todo lo que debes saber*. Staff Creativa. <<https://www.staffcreativa.pe/blog/tipografia/>> - Martínez, E. P., & F. (s. f.). *Tipos de diseño editorial*. Issuu. <https://issuu.com/feperozm/docs/tipos_de_dise_o_editorial> - Mill, G. S. (2020, 18 febrero). *Requisitos Legales para publicar un libro: ISBN*. Culbuks. Tu talento en un libro. <<https://www.culbuks.com/isbn-requisitos-legales-para-publicar-un-libro/>> - Pilar Giraldo. (2010, 19 agosto). *La composición y sus elementos*. SlideShare. <<https://es.slideshare.net/pilargiraldov/la-composicion-y-sus-elementos>> - *Preguntas frecuentes: Derecho de autor*. (s. f.). OMPI. <https://www.wipo.int/copyright/es/faq_copyright.html>
